

Stap 2 plus

3 Mat in één / Dubbelschaak: A

1. ♖e8#
- 2) 1. ... ♖b1#
- 3) 1. ... ♗g3#
- 4) 1. ... ♘xc3#
- 5) 1. ♘xd5#
- 6) 1. d8♗#
- 7) 1. ♗f7#
- 8) 1. ♗f8#
- 9) 1. ♗xd6#
- 10) 1. ... exd4#
- 11) 1. ♖c7#
- 12) 1. ♖c4#

4 Mat in één / Dubbelschaak: B

- 1) 1. ♗b4#
- 2) 1. ... ♖f3#
- 3) tekening
- 4) 1. ♗d7#
- 5) 1. ♘g5#
- 6) 1. ... ♗f3#
- 7) 1. ♗e4#
- 8) 1. ... ♖xg3#
- 9) 1. ♗d6#
- 10) 1. ♘xb5#
- 11) 1. ... ♖c2#
- 12) 1. ♖e7#

5 Mat dreigen / Jager erbij halen: A

- 1) 1. ♖d5
- 2) 1. ♖f7
- 3) 1. ♖h6
- 4) 1. ♖g6
- 5) 1. ♖d3
- 6) 1. ... ♖g4
- 7) 1. ♖g2
- 8) 1. ♖h6 ♖xf6 2. ♖f8#
- 9) 1. d5
- 10) 1. ♖h1
- 11) 1. ♘h3
- 12) 1. ♗d5 ♗e2 2. ♖c7#; 1. ... exd5 2. exd5#

6 Mat dreigen / Helper erbij halen: A

- 1) 1. ... ♗h4
- 2) 1. ♗f6 ♗g7 2. ♖h7#
- 3) 1. ♘b7
- 4) 1. ♖a1
- 5) 1. ♘h6
- 6) 1. ♗g5
- 7) 1. ... f3 2. ♖g1 ♖h4#
- 8) 1. ♘g6
- 9) 1. ♘c5
- 10) 1. h3
- 11) 1. ♖f7
- 12) 1. ♖e7

7 Mat dreigen / Bewaker erbij halen: A

- 1) 1. ... ♗g3
- 2) 1. ♖g7
- 3) 1. f4
- 4) 1. ♘g3
- 5) 1. d6
- 6) 1. ♖f1
- 7) 1. ♘f6
- 8) 1. ... ♗f4
- 9) 1. ♗b4
- 10) 1. ... b3
- 11) 1. ♗b6
- 12) 1. ♖d7

8 Mat in twee / Samenwerking (♖♖): A

- 1) 1. ♖2g4
- 2) 1. ♖b2 ♗d1 2. ♖f1#
- 3) 1. ♖h7 ♗e8 2. ♖g8#
- 4) 1. ♖e3 ♗g1 2. ♖e1#
- 5) 1. ♖c6 ♗f5 2. ♖d5#
- 6) 1. ♖hf2 ♗e5 2. ♖e3# (2. ♖e2#)
- 7) 1. ♖b5 ♗d6 2. ♖f6#
- 8) 1. ♗c7 ♗a5 2. ♖a8#
- 9) 1. ♖h7 ♗f5 2. ♖h5#
- 10) 1. ♗a5 ♗h3 2. ♖h1#
- 11) tekening
- 12) 1. ♖e7 ♗d1 2. ♖d3#

10 Pionneindspel / Speel de beste zet: A

- 1) 1. b4
- 2) 1. ... h3

3) 1. f7 ♖xf7 2. ♖d5	♙h1+) 2. h7 c1♙+
4) 1. g3	9) 1. f4+ ♖xf4 2. ♖xd6
5) 1. ♖a6	10) 1. b8♙+ ♖xb8 2. f8♙+
6) 1. ... ♖c5	11) 1. h3 ♖g3 2. ♖xh6 ♖xh3 3. g5
7) 1. ♖f4 ♖g2 (1. ... ♖e2 2. ♖xe4) 2. ♖xg4	12) 1. h5
8) 1. ... c2 (1. ... b2 2. h7 b1♙ 3. h8♙+ ♙b8 4.	

11 Pionneindspel / Speel de beste zet: B

1) 1. ... ♖b8	7) 1. ♖f1
2) 1. b4 ♖g3 pat	8) 1. ♖e2 of 1. ♖e1
3) 1. ... g6	9) 1. ... h5
4) 1. ... a5	10) 1. ♖f8 h2 2. g7 h1♙ 3. g8♙+
5) 1. g5 fxg5 2. fxg5	11) 1. ... ♖e5
6) 1. ... g4 2. hxg4 ♖xg4	12) 1. ♖d3 (1. cxb5 ♖xd5) 1. ... bxc4+ 2. ♖xc4

13 Opening / Mix: A

1) c2-c3

Deze pionzet is de beste van de drie. De loper kan niet naar c5 (waar de loper actief zou staan) want d4 wint dan nog een tempo. De zetten 1. ♖c3 en 1. ♗d2 zijn niet slecht.

2) ♙f3-g3

Twee keer met hetzelfde stuk spelen is goed als er een duidelijk voordeel te halen valt. De dame valt twee pionnen aan. De zet 1. ♗e3 is beter dan 1. ♖d5.

3) ♖g8-f6

Ontwikkelen is het beste. Het dameschaak kan wit goed met 2. ♗e3 beantwoorden. De dame staat dan op e7 zijn eigen loper in de weg. Slaan op f3 is een slechte zet. De penning is nuttig voor zwart.

4) ♗f8-g7

Zwart moet ontwikkelen. De loperzet bereidt 2. ... ♖ge7 voor. Ineens kan deze paardzet niet: ♖f6#. Ook 1. ... ♗g4 heeft na h3 niet veel om het lijf en is tijdverlies.

5) ♙d1-d2

Na 1. g3 ♖f3# staat wit mat. Slaan op d4 komt niet in aanmerking omdat na 1. ... cxd4 het paard naar b1 terug moet (2. ♖b5 ♙a5+)

6) ♙d4-d3

De logische plaats voor de dame. Op e3 staat zij de loper van c1 in de weg. Op d1 moet de dame opnieuw ontwikkeld worden.

7) ♖c6-d4

Prima zet. Er dreigt ♖xc2+ en verder maakt de zet veld c6 vrij zodat het irritante paard van d5 weggejaagd kan worden. Na 1. ... ♖f6 is 2. ♗g5 lastig. Die zet is ook na 1. ... ♗e6 vervelend (2. ... f6 3. ♖xf6+)

8) ♖f3-g5

Zwart kan f7 niet dekken.

9) ♖g8-f6

Ontwikkelen is juist. Slaan op d4 helpt alleen maar de witte ontwikkeling en 1. ... ♙f6 is slecht vanwege 2. ♖db5.

10) c2-c3

De meest natuurlijke zet. Ook 1. ♖xd4 is een goede zet. De stelling komt nog wel eens voor omdat trainers (?) hun leerlingen dit valletje aanbevelen. Na 1. ♖xe5 ♙g5 2. ♖xf7 ♙xg2 3. ♙f1 ♙xe4+ 4. ♗e2 ♖f3# staat er een punt op het scorebord.

11) ♙d1-e2

Wint een pion na 1. ... ♙e7 2. ♙xe4 d6. Na het meest gespeelde antwoord 1. ... ♖f6 beslist 2. ♖c6+. Niets brengt 1. ♙f3 ♖f6. De pionzet is te tam.

12) c6-c5

Heel sterk omdat wit niet mag slaan (... ♙b4+). De loper op h6 kijkt tegen een goed gedekte pion aan. Op d6 staat de loper beter.

14 Opening / Speel de beste zet: A

1. ♖xd1
1. ♘c3
1. ♗e2
1. dxe5 ♙xf3 2. ♗xf3 dxe5 3. ♙c4
1. ♙a3
1. d6 ♙f8 2. ♗e2+
1. ... d4 2. ♘e4? ♘xe4 en 3. ... ♙b4+
1. ♘g5
1. exd4 (1. ♘xd4 ♗a5+; 1. ♗xd4 ♘c6)
1. e4
1. ... d5
1. ... e6! (1. ... ♗c8? 2. ♘f6+)

15 Opening / Tactiek: A

1. ♗b5+ (dubbele aanval: dame)
1. ... ♙b4 (penning)
1. ♘xf6+ (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
1. ... ♘f3+ 2. gxf3 ♗xd4 (aftrekaanval)
1. ♙xf7+ (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
1. ♗a4+ (dubbele aanval)
1. ♙h5
1. ♙xc6+ bxc6 2. ♗xd4
- tekening
1. ♘c6 (dubbele aanval: paard)
1. ... ♗h4+ (dubbele aanval: dame)
1. ♙b5 (penning)

16 Opening / Tactiek: B

1. ... ♙xc3+ 2. bxc3 ♗xd5 (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
1. ♘e6+ fxe6 2. ♗xd8+ (aftrekaanval)
1. h6 (uitschakelen verdediging: weggagen+hout)
1. ... ♗b4+ (dubbele aanval: dame)
1. ♙g5 (penning)
1. ... ♗xd4 (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
1. e5 dxe5 2. ♙xc6 (aftrekaanval)
1. ... ♙xd4+ (uitschakelen verdediging: weglokken+hout)
1. ♗h5+ (dubbele aanval: dame)
1. ... ♙g5 (penning)
1. ♙xf6 ♙xf6 2. ♘xd7 (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
1. c5 bxc5 2. ♙xa6 (aftrekaanval)

17 Opening / Tactiek: C

1. f4 (uitschakelen verdediging: weggagen+hout)
1. ♗e1+ ♙e7 2. ♗xa5 (dubbele aanval: dame)
1. ♗e1 (penning)
1. ... ♘xf3+ 2. ♗xf3 ♗xg5 (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
1. ... ♙b4+ 2. ♗d2 ♙xd2+ (aftrekaanval)
1. ♘h5 (1. ♘d5 ♙xg3+) 1. ... ♗xd4 2. ♙xf4
1. ♗c4 (dubbele aanval: dame)
1. ... ♙f4 (penning)
1. ♘h4 (uitschakelen verdediging: weggagen+hout)
1. dxc5 ♗xc5 2. ♗xg4 (aftrekaanval)
1. ♘xf6+ (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
1. ... ♗f5 (dubbele aanval: dame)

18 Opening / Tactiek: D

1. ♙h3 (penning)
1. ... ♙xf3 (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
1. ... ♘xd4 3. Pxd4 Dxc1+ (2. ♗d1 ♘xf3+ en Dxe5+) (aftrekaanval)
1. ... ♙f4 (uitschakelen verdediging: weggagen+hout)
1. ... ♗c5 (penning)
1. ♗b3 (penning)
1. ... ♘xe3 (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
1. ... ♘b6 2. ♙b3 ♗xd6
1. ♘a5 (uitschakelen verdediging: weggagen+hout)
1. ♗d5 (dubbele aanval: dame)
- tekening
1. ♘c4 ♗d5 2. ♙xe7 (uitschakelen verdediging: weggagen+hout)

19 Opening / Tactiek: E

1. ♙b5+ ♘d7 2. ♗xd5 (aftrekaanval)
1. ♙xc6+ bxc6 2. ♗xb4 (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
1. ... ♗f6 2. f3 ♗xa1 (dubbele aanval: dame)
1. ♗c3 (penning)
1. b4 (uitschakelen verdediging: weglokken+hout)
1. ♙b5+ c6 2. ♗xd5 (aftrekaanval)
1. ♙xc6 dxc6 2. ♘xb4
1. ... ♗e5 (dubbele aanval: dame)
1. ... ♙a4 (penning)
1. ♙xd7+ (uitschakelen verdediging: weggagen+hout)

weglokken+hout)
11) 1. ♖e4 ♜xe4 2. ♗d8#

12) 1. ... ♕xc4 2. ♕xc4 ♜xb6 (uitschakelen
verdediging: slaan+hout)

21: *Verdedigen / Slim schaak opheffen: A*

- 1) 1. ♕f2+ (materiaalwinst)
- 2) 1. b4 e5 2. ♗c3 (materiaalwinst)
- 3) 1. ♖c3 (1. ♜c2 ♖xg3)
- 4) 1. ♕d2 (anders 1. ... ♗xg5)
- 5) 1. ♖f1+ (materiaalwinst)
- 6) 1. ... c6 2. ♗xa5 ♜xc2 (mat)

- 7) 1. ♜f8 ♕xa2 pat
- 8) 1. ♜f1 (penning opheffen)
- 9) 1. ♜f2 (anders 1. ... ♕a6)
- 10) 1. ... ♗e7 2. fxe7 ♕g7 (materiaalwinst)
- 11) 1. ♖e1 (materiaalwinst, de dame heeft geen veld)
- 12) 1. ♜f1 (anders 1. ... ♗xd5)

22 *Verdedigen / Slim schaak opheffen: B*

- 1) 1. ... ♜f8 (anders mat)
- 2) 1. ... ♜f8 (1. ... ♜xf6 2. ♜e4#)
- 3) 1. ... ♖f8 (anders mat)
- 4) 1. ♕f3 (1. ♕xf1 pat) 1. ... ♗a1 2. ♖h5#
- 5) 1. ♜f6 (1. ♖e5 ♖xe5) 1. ... ♖b4 2. ♜f5
- 6) 1. ... ♗xe5+ (anders 2. ♜xg4)

- 7) 1. ... ♜xd7 (materiaalwinst)
- 8) 1. ♜bc3 of 1. ♜ec3 (1. ♕d2 ♜d3#)
- 9) 1. ♕e3 ♕c5 2. ♕xc5 ♗xc5+ 3. ♗d4
- 10) 1. ♗e2 (anders 1. ... ♗xc5)
- 11) 1. ... ♜xf6 (1. ... ♗xf6 2. ♖h5+)
- 12) 1. ... ♕g4 (1. ... ♜h8 2. ♗xf8#) 2. ♖xg4+ ♜h8

23 *Verdedigen / Kies de goede slagzet: A*

- 1) 1. ... fxe6 (1. ... ♖xe6 2. ♗g7#)
- 2) 1. axb4 (1. ... cxb4 2. ♕xa1)
- 3) 1. hxg4#
- 4) tekening
- 5) tekening
- 6) 1. ... ♜xe6 (1. ... ♖xe6 2. ♗g7#)

- 7) 1. cxb3 (1. axb3 ♖xc2)
- 8) 1. ♕xd1 (1. ♖axd1 ♕xf3)
- 9) 1. ... ♜xf6 (1. ... ♕xf6 2. ♗h7+)
- 10) 1. cxb3 (1. axb3 ♗c1+)
- 11) 1. ♖xb4 (anders valt ♖a1)
- 12) 1. dxc4 (anders loopt de a-pion door)

24 *Verdedigen / Verdedig tegen herdersmat: A*

- 1) 1. ... dxe5
- 2) 1. ... ♜f6 of 1. ... ♜g5 (1. ... d5 2. ♗xf7#)
- 3) 1. ... d5 is beter dan 1. ... ♗e7)
- 4) 1. ... g6
- 5) 1. ... ♗xd5 (1. ... ♕xf2+ 2. ♜e2 ♗xd5 3. ♕xd5)
- 6) 1. ... ♕e6 (1. ... ♜f6 2. ♕xf7#)

- 7) 1. ... e6
- 8) 1. ... ♜f6
- 9) tekening
- 10) 1. ... f5 (1. ... ♜e5 2. ♗f6)
- 11) 1. ... d5
- 12) 1. ... d5 2. exd5 e4

25 *Verdedigen / Verdedig tegen een vrijpion: A*

- 1) 1. ♕d4 b1♗ 2. ♕f6#
- 2) 1. c4+ ♜xc4 2. ♜c2
- 3) 1. ♕e1! (1. ♕xf4+? ♜f3!)
- 4) 1. ... e4+ 2. ♜xe4 ♕e5
- 5) 1. ♕a5
- 6) 1. ♖a1 ♖g1+ (anders 2. ♖f1) 2. ♜d2

- 7) 1. ♖a3+ ♜b4 2. ♖a1
- 8) 1. ♜f6
- 9) 1. ♖f1
- 10) 1. ♕g6
- 11) 1. ♖g3 h2 2. ♖xg2+
- 12) 1. h4! g2 (1. ... gxf2 2. ♜e2) 2. ♜h3

27 *Routeplanner / Geef veilig schaak: A*

- 1) tekening
- 2) ♖a6-a1-f1-f7+
- 3) ♖h3-a3-a1-b1+
- 4) ♖a6-a1-c1-c3+
- 5) ♖d2-d1-c1-c4+
- 6) ♖g8-b8-b2-a2+

- 7) ♖d8-f8-f7-b7+
- 8) ♖g3-h3-h7-f7+
- 9) ♖e1-e8-b8-b5+
- 10) ♖h3-h4-g4-g1+
- 11) ♖a7-a5-c5-c8+
- 12) ♖b5-b8-d8-d7+

28 Routeplanner / Geef veilig schaak: B

- 1) ♔c1-b2-g7-f8+
- 2) ♔e4-g2-h3-c8+
- 3) ♔d1-c2-b1-a2+
- 4) ♔c6-d7-h3-f1+
- 5) ♔d5-c6-a4-c2+
- 6) ♔a5-b6-a7-b8+
- 7) ♔e7-b4-e1-f2+
- 8) ♔a4-d1-h5-f7+
- 9) ♔b6-e3-c1-b2+
- 10) ♔b6-g1-h2-e5+
- 11) ♔d8-b6-g1-h2+
- 12) ♔f8-g7-e5-g3+

29 Routeplanner / Geef veilig schaak: C

- 1) ♖g2-c2-c3+
- 2) ♖h2-a2-a8+
- 3) ♖c7-b7-a8+
- 4) ♖f1-f8-g8+
- 5) ♖c7-g3-h4+
- 6) ♖f1-a6-a7+
- 7) ♖f4-f1-d1+
- 8) ♖d2-a5-b5+
- 9) ♖b7-a7-a2+
- 10) ♖f6-a1-h1+
- 11) ♖a4-a2-h2+
- 12) ♖h8-a8-a1+

30 Routeplanner / Kies de veilige weg: A

- 1) voorbeeld: ♗g6-b6-b1-g1
- 2) ♗c1-c3-b3-b6
- 3) ♗b2-b3-g3-g8-h8
- 4) ♔g2-f1-a6-c8-d7
- 5) ♔f2-b6-d8-f6-h8
- 6) ♖a1-a2-g8-g1-h2
- 7) ♘b3-c5-b7-d6-f7-h8
- 8) ♘b3-d4-b5-d6-f7-h8
- 9) ♘b3-d4-f3-h2-g4-h6-f7-h8
- 10) ♔b5-d7-g4-d1-c2-b1
- 11) ♘c2-e1-g2-f4-e2-c3-b5-c7-a8
- 12) ♘b2-c1-d1-e2-e3-f4-e5-e6-e7-f8

31 Routeplanner / Kies de veilige weg: B

- 1) ♚b1-a2-a3-b4-a5-b6-a7-a8
- 2) ♚d2-e1-f1-g2-g3-h4-g5-h6
- 3) ♚c1-b1-a2-a3-b4-a5-a6-a7-b8-c8-d8-e8-f7
- 4) ♚c1-b2-b3-c4-d4-e5-e6-f7-f8
- 5) ♚e8-d8-c8-b8-a7-b6-a5-b4-a3-b2-c1-d2-e1-f2-g1
- 6) ♚b4-c3-d2-e1-f2-g1-h2-h3-g4-f4-e5-f6
- 7) tekening
- 8) tekening
- 9) ♚g7-h6-g5-f5-e5-d6-c5-b5-a4-b3-c2-d2-e1-f1-g1
- 10) tekening
- 11) tekening
- 12) ♚g1-f2-e2-d2-c3-d4-c5-c6-d7-e6-f6-g5-h4-h3

32 Matplanner / Zet zo snel mogelijk mat: A

- 1) voorbeeld
- 2) ♔a2-♖b3#
- 3) ♔g5-♘f6#
- 4) ♗e4-♔b7#
- 5) ♚g2-♖e4#
- 6) b3-♖c4#
- 7) ♔b7-♖c6#
- 8) ♗b5-♘b2#
- 9) ♗g4-♖a5#
- 10) ♔a5-♖d5#
- 11) ♘d2-♖d6#
- 12) ♖b2-♖b4#

33 Matplanner / Zet zo snel mogelijk mat: B

- 1) ♖c6-♔g5#
- 2) ♖c4-♖e4#
- 3) ♖h7-♔f5-♖d7#
- 4) ♔h5-e8-c6#
- 5) ♖e6-g4#
- 6) ♗h7-♘b6-a7#
- 7) ♖c1-♔h1-♖c6-♖b7#
- 8) ♔d2-♔h6-♗c8#
- 9) ♔b5-♔f1-♔h3-♗f1#
- 10) ♔h5-♖h2#
- 11) ♘f3-d2-b3-c1-a2-b4-a6#
- 12) ♘g3-e2-c1-d3-e5-d7#

34 Routeplanner / Sla alle zwarte stukken: A

- 1) tekening
- 2) ♖a2xb1xb2xg7
- 3) ♖c4xf7xf5xg4xh3
- 4) ♚f7-e7-d8-c7xc6-d5xe4
- 5) ♖b4xf8xf5xd3
- 6) ♗e7xe4xd4xd2

7) h4 hxc5 f5 fxe6 e7 e8 ♖ ♗xg7

8) ♕e4xe3xe2 ♖xb5

9) ♖e5xe3xe2 ♕xb5

10) ♗xb2-d3xc5xe6

11) ♖d7xcg4 ♖e2xd3xcg6

12) ♗f2-h1-g3-f1-h2-f3-h4-g2-f4xe6xc7xd5

36 Mat / Mat bedenken (♖♗): A

1) ♖a3 / ♗d2

2) ♖b7 / ♗c4

3) ♖h5 / ♗e7

4) ♖e1 / ♗c2

5) ♖c7 / ♗f4

6) ♖f6 / ♗h6

7) ♖a7 / ♗d4

8) ♖h8 / ♗g6

9) ♖e3 / ♗e7

10) ♖e6 / ♗g6

11) ♖c4 / ♗g4

12) ♖e6 / ♗a6

37 Mat / Mat bedenken (♖♗): B

1) ♖a8 / ♗c6

2) ♖h4 / ♗d5

3) ♖a7 / ♗c5

4) ♖d4 / ♗h3; ♖e4 / ♗e7; ♗c7 / ♖f7

5) ♖e5 / ♗b5

6) ♖g1 / ♗d1

7) ♖e6 / ♗b6

8) ♖g6 / ♗h6

9) ♖g4 / ♗d4

10) ♖e7 / ♗e3

11) ♖d8 / ♗d5

12) ♖d5 / ♗d8

38 Mat / Mat bedenken (♖♗): C

1) ♖b5 / ♗c3

2) ♖b5 / ♗a3

3) ♖e7 / ♗e6

4) ♖c5 / ♗d3

5) ♖c6 / ♗e7

6) ♖a6 / ♗a3

7) ♖e5 / ♗f7

8) ♖d5 / ♗d2

9) ♖b5 / ♗c3

10) ♖f7 / ♗g6

11) ♖e7 / ♗a7

12) tekening

39 Mat / Mat bedenken (♗♗ / ♗♗ / ♗♗): D

1) ♗g2 / ♗e3

2) ♗b4 / ♗d1

3) ♗f3 / ♗e3

4) ♗f5 of ♗f7 / ♗h8 (laatste zet h8 ♗ of gxh8 ♗)

5) ♗c6 / ♗d7

6) ♗c5 / ♗c7

7) ♗c5 / ♗c7

8) ♗e5 / ♗h6

9) ♗c3 / ♗f3

10) ♗f3 / ♗g3

11) ♗h6 / ♗e6

12) ♗f4 / ♗e4

40 Mat / Mat bedenken met één stuk (♖ of ♗ of ♗): A

1) ♖c2 - ♗a3 - ♗d3

2) ♖c6 - ♗b7 - ♗c7

3) ♖b2 - ♗a4 - ♗a1

4) ♖e6 - ♗b8 - ♗c4

5) ♖a6 - ♗c5 - ♗c8

6) ♖f5 - ♗g7 - ♗g4

7) ♖f5 - ♗d6 - ♗g6

8) ♖h3 - ♗e1 - ♗f5

9) ♖f5 - ♗e3 - ♗e6

10) ♖b3 - ♗e1 - ♗a2

11) ♖d5 - ♗b4 - ♗b7

12) ♖d4 - ♗f5 - ♗f2

41 Mat / Mat bedenken: E

1) ♕c5, ♖d6, ♖f4
♕e5

2) ♕c8, ♖d8, ♗g8
♕e7

3) ♕g8, ♖f8, ♗c5
♕e8

4) ♖c5, ♗d3, ♗f5
♕d4, ♗d5

5) ♕b2, ♖c3, ♗g5, ♗e7
♕d4

6) ♕c1, ♖f1, ♗c2, ♗d2
♕e2

7) ♕e4, ♖h6, ♗f7
♕g5, ♗g4

8) ♕g7, ♖e5, ♗g2
♕g5, ♗g4

- 9) ♖e3, ♗h6, ♕e6
♜g5, ♝g4
- 10) ♕e6, ♗c3, ♘h3
♜f4, ♞g4, ♘e4

- 11) ♜g3, ♘c2, ♘f2
♜e3, ♝d2, ♝e2
- 12) ♕e2, ♘c3, ♘d6
♜e4, ♝d5, ♝f4

43 Remise / Pat afdwingen: A

- 1) 1. ... ♗b7+ 2. ♕xb7 pat
- 2) 1. ... g6+ 2. ♕xg6 pat
- 3) 1. ♗a5+ ♘a5 pat
- 4) 1. ♘g5+ ♘g5 pat
- 5) 1. ... ♗f4+ 2. ♗xf4 pat
- 6) 1. ♗d8+ ♗xd8 pat

- 7) 1. ♗g8+ ♗xg8 pat
- 8) 1. ♗g3+ ♕xg3 pat
- 9) 1. ♗h3+ ♗xh3 pat
- 10) 1. ... ♘c4+ 2. ♘xc4 pat
- 11) 1. ... ♘c7+ 2. ♗xc7 pat
- 12) 1. ♗f7 ♕xf7 pat

44 Patgevaar! / Pat opheffen: A

- 1) 1. ♘e6
- 2) 1. ... b5 2. axb5 c3
- 3) 1. ♘g8
- 4) 1. ♕h1 (1. ♕g1) 1. ... ♕xh3 2. f5
- 5) 1. ... ♘b3 2. ♕xb3 c1 ♗
- 6) 1. ♗a6 bxa6 2. b7

- 7) 1. ♘c4 bxc4 2. b5
- 8) 1. ♘b1 axb1 ♗+ 2. ♗xb1+
- 9) 1. ... ♗f6
- 10) 1. ♘f3 gxf3 2. ♕g1
- 11) 1. ♕d3
- 12) 1. ♘g8

45 Patgevaar! / Pat vermijden: A

- 1) 1. c8 ♗
- 2) tekening
- 3) 1. ♘g4+
- 4) 1. ♗c1
- 5) 1. ♗d3+
- 6) 1. ♗d5

- 7) 1. ... ♗f3+ (1. ... ♗xf2 pat)
- 8) 1. ... ♗d6
- 9) 1. ... b1 ♗ of 1. ... b1 ♘
- 10) 1. ♕a1
- 11) 1. ♘b7 ♗b8 2. ♘g2#
- 12) 1. ... ♗g3

46 'Ondekbaar' pat / Ja of nee: A

- 1) Nee: 1. ... ♘b1
- 2) Ja
- 3) Nee: 1. ... ♕e4
- 4) Ja
- 5) Ja: 1. ... ♗b3+ 2. axb3 axb3 pat
- 6) Ja

- 7) Ja
- 8) Nee: 1. ... ♗b3
- 9) Nee: 1. ♗g6+
- 10) Nee: 1. ... f3
- 11) Ja: 1. ♗g4 hxg4 2. hxg4; 1. ♗g6+ is ook remise.
- 12) Nee: 1. ♕b4 ♕b2 2. ♗h2+ ♕a1 3. ♗e5#

47 Pat / Waar staat de koning pat: A

- 1) ♕a2 ♕a4 ♕c4
- 2) ♕f1 ♕h1 ♕e3
- 3) ♕h3 ♕h5 ♕h1
- 4) ♕a1 ♕h2 ♕g7 ♕h4
- 5) ♕a7 ♕h7 ♕h5 ♕c7
- 6) ♕a3 ♕b6 ♕c3 ♕e7

- 7) ♕f5 ♕f3 ♕h5 ♕h3
- 8) ♕h1 ♕f1 ♕a7 ♕h8
- 9) ♕a8 ♕c8 ♕h8 ♕a6 ♕e6
- 10) ♕d8 ♕f8 ♕h8 ♕h6 ♕h4
- 11) ♕a1 ♕a3 ♕c3 ♕e3 ♕g5 ♕h8
- 12) ♕f8 ♕g6 ♕g4 ♕e4 ♕c5 ♕c1 ♕a1

49 Materiaal / Materiaal winnen: A

- 1) 1. ♗xf8+
- 2) 1. ♗xf6+
- 3) 1. b8 ♗ (1. bxc8 ♗+ ♘xc8 2. ♕f3 ♘d6) 1. ... ♗xb8 2. ♗xb8+
- 4) 1. ♗e5+
- 5) 1. ♘c6 ♗f8 2. ♘xa8
- 6) 1. ♘d5+ ♕h8 2. ♘xe4

- 7) 1. ... ♕d6 2. ♗g5 gxh5
- 8) 1. ♗xf8+
- 9) 1. ♗g2+ ♘7g6 2. fxe6
- 10) 1. ♗c3
- 11) 1. ♗h1 (1. dxh8 ♗+ ♕xe8; 1. d8 ♗ ♗c5)
- 12) 1. ... ♗xa4

50 Penning / Pen: A

- 1) 1. ♖e2
- 2) 1. ... ♗a5
- 3) 1. ♙f4
- 4) 1. ♗f3
- 5) 1. ♙f4
- 6) 1. ... ♙b4
- 7) 1. ♗e2
- 8) 1. ♙c3
- 9) 1. ♗e4
- 10) 1. ♖h4
- 11) 1. ♗a4
- 12) 1. ♗d4

51 Dubbele aanval / Matdreiging: A

- 1) 1. ... ♗c5 2. c3 ♖a8#
- 2) 1. ♗d3 ♖e3 2. ♖d4#
- 3) 1. ♙b3 a1♗ 2. ♙f7#
- 4) 1. ♗c4
- 5) 1. ♗g3 ♗g6 (1. ... ♙b1 2. ♗f4#) 2. ♗f4+
- 6) 1. ♗f5 ♖xe7 2. g4#
- 7) 1. ♗f4 ♖h1 2. ♖c6#
- 8) 1. ♗b3
- 9) 1. ♗f4 (1. ♗f8 ♗e5) 1. ... ♖g1 2. ♖d5#
- 10) 1. c4 ♗xc4 (1. ... ♗d1 2. b3#) 2. ♗c3#
- 11) 1. ♗g2 ♖e1 2. ♙f6#
- 12) 1. ♖b2! ♗g1 2. ♙b7#

52 Vrijpion / Vrijpion verzilveren: A

- 1) 1. f7
- 2) 1. ... ♙a4
- 3) 1. ♗xe6 ♗f6+ 2. ♗d4
- 4) 1. f8♗+ ♗xf8 2. ♗xd7
- 5) 1. c7
- 6) 1. a7
- 7) 1. ♗d5+
- 8) 1. ♗e6
- 9) 1. ♗f5
- 10) 1. ♗g7+ ♗xg7 2. hxg7 a3 3. g8♗
- 11) 1. ♗c4
- 12) 1. ♙b3 ♙e6 2. ♙xe6

53 Vrijpion / Vrijpion verzilveren: B

- 1) 1. ♙h7+ ♗xh7 2. g8♗#
- 2) 1. b6 (1. ♙e7 ♗c3 2. d8♗ ♙xd8 3. ♙xd8 b6)
- 3) 1. ... ♙h3+ 2. ♗xh3 exf1♗+
- 4) 1. ♙b4 (1. ♙g7 ♙xa3) 1. ... ♙xb4 2. axb4
- 5) 1. ♖g5 ♖xg5 2. h8♗
- 6) 1. ... ♗b8
- 7) 1. ♖b7+ ♖xb7 2. cxb7
- 8) 1. f3+ ♗xf3 2. c7
- 9) 1. ♙a5+
- 10) 1. ... ♖g8
- 11) 1. ... ♖b1
- 12) 1. b8♗+

54 Materiaal / Materiaal winnen: B

- 1) 1. ... ♗xf5
- 2) 1. ♖xe7 ♖xe7 2. ♗xe7 ♗xe7 3. ♖xe7
- 3) 1. ... ♖xc4
- 4) 1. ... ♗xd5 (1. ... ♙xc6 2. ♗e7#)
- 5) 1. ♗xd4
- 6) 1. fxg7 ♗a5
- 7) 1. ... ♙xf3
- 8) 1. ... ♗xg6
- 9) 1. ... dxc4 2. ♖xc4 ♗d5
- 10) 1. ... ♖xc3 2. ♙xc3 ♗xc3
- 11) 1. ♗xb4
- 12) 1. ♙xd6

55 Spelregels / Legale stelling (ja of nee): A

- 1) voorbeeld
- 2) tekst
- 3) voorbeeld
- 4) Nee: de pion op a3 moet van a2 of van b2 komen (na resp. a2-a3 of b2xa3). Beide zetten kunnen niet want op a2 en b2 staat nog een pion.
- 5) Ja
- 6) Nee: voor de laatste zet stond wit al schaak.
- 7) Ja: b2-b1D+ is de laatste zet.
- 8) tekening
- 9) tekening
- 10) Ja: zwart staat pat.

11) Ja: b2-b1P+ is de laatste zet.

12) Ja: f4xe3+ is de laatste zet.

56 Spelregels / Legale stelling (ja of nee): B

1) Nee: voor de laatste zet stond zwart al schaak.

2) Ja: b7xc8T+ is de laatste zet.

3) Nee: voor de laatste zet stond wit al schaak.

4) Ja: Tc6-c8+ is de laatste zet.

5) Nee: zwart heeft geen laatste zet.

6) Ja: Kg2-h2+ is de laatste zet.

7) Ja: f3xg4+ moet de laatste zet zijn.

8) Ja: 4 (5) promoties tot dame.

9) Nee: twee witte lopers en 8 pionnen.

10) Nee: zwarte dubbelpion en wit heeft alle stukken nog.

11) Ja: a5 is de laatste zet.

12) Nee: de zwarte loper kan niet op a6 schaak geven.

